Agendapunt 5 vergadering AvA d.d. 30 november 2015

EXPLOITATIEBEGROTING 2016

NV ROVA Holding

HOLUIT/151083

mooi voor elkaar.

Op al onze opdrachten zijn van toepassing de Algemene Inkoopvoorwaarden NV ROVA Holding. Deze vindt u op www.rova.nl/inkoopvoorwaarden

VOORWOORD

In de Algemene vergadering van Aandeelhouders van 1 december 2014 is een meerjaren strategisch beleidsplan vastgesteld voor ROVA. Deze gold als onderligger voor de begroting van 2015 maar werkt uiteraard ook door in de begrotingen voor komende jaren. In het visiedocument 'ROVA 2020: strategisch beleidskader 2016-2020' hebben we dit strategisch beleidskader geactualiseerd. Belangrijke speerpunten in dat strategisch beleidskader zijn:

a) de ontwikkeling van afval naar grondstof (de implementatie van het nieuwe afvalbeleid in de vorm van nieuwe inzamelstructuren),
b) de implementatie van BOR-dienstverlening,
c) een excellente uitvoering (kwaliteit en kostenefficiency).

In dit document hebben we de effecten van dat strategisch beleidskader vertaald naar de begroting voor 2016.

Samenvatting verwachte effecten in meerjarenbegroting ROVA 2016-2018

- Verschuivingen in verwerkingskosten door minder restafval en meer grondstoffen (VANG programma)
- Nieuwe ketenregie en vergoedingenstructuur voor de inzameling, overslag, natransport, sortering en vermarkting van kunststof verpakkingen, drankenkartons en blik met als gevolg toename van omzet en gelijke toename van kosten
- Stevige investeringen in gemeentelijke afvalinfrastructuur (minicontainers en ondergrondse afvalcontainers) waardoor kapitaalslasten zullen stijgen
- Lagere verwerkingstarieven restafval IJssel-Vecht gemeenten per 1 juli 2016 door nieuw afvalcontract
- Intensivering van de inspanningen op gebied van voorlichting, educatie en bestrijding zwerfafval (Mooi Schoon)
- Verder uitbouwen van (beleids)kennis m.b.t. BOR thema's
- Verkennen samenwerking BOR dienstverlening andere gemeenten, hetzij door volledige BOR-toetreding, hetzij door samenwerking van meerdere gemeentelijke BOR-uitvoeringen
- Hiermee te bereiken: (beperkte) omzet toename BOR taken en verbetering resultaat uit BOR dienstverlening
- Beperkte omzetgroei door toetreding enkele nieuwe 'buurgemeenten'
- Doorontwikkeling interne organisatie volgens thema 'ROVA 2020'(kennis en vaardigheden, management development)
- Verbetering exploitatie Natuurgas Overijssel tot een neutrale exploitatie
- Verdere afbouw stortplaatsactiviteiten
- Beheersing tarieven door stringente kostenbewaking ROVA-organisatie
- Stabiel financieel resultaat en dividend beleid

GRONDSLAGEN GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEBEGROTING

Consolidatie
De geconsolideerde winst- en verliesrekening van ROVA is opgesteld volgens de integrale methode. NV ROVA Holding staat aan het hoofd van de groep en wordt geconsolideerd met de volgende groepsmaatschappijen:

- NV ROVA Gemeenten
- NV ROVA Afvalverwerking
- ROVA Activa Beheer BV
- ROVA Regie BV
- ROVA Duurzaam BV

Netto omzet publieke taken
De vergoedingen voor de uitvoering van publieke taken worden met een maandelijks voorschot aan gemeenten gefactureerd. De afrekening vindt plaats op basis van het aantal aansluitingen, het aantal containerledigingen en de verwerkte tonnages per afvalsoort, evenals de feitelijke verwerkingstarieven. De afrekening wordt verantwoord in het boekjaar waarop de afrekening betrekking heeft. Op de bruto omzet is de verbrandingsbelasting en de omzetbelasting in mindering gebracht.

Netto omzet publieke taken BOR
De vergoedingen voor uitvoering van publieke taken BOR worden maandelijks aan gemeenten gefactureerd door middel van een voorschotfactuur. De afrekening vindt plaats op basis van geleverde kwaliteit en mutaties in arealen. Aanvullend worden incidentele opdrachten gefactureerd. De afrekening wordt verantwoord in het boekjaar waarop de afrekening betrekking heeft. Op de bruto omzet is de omzetbelasting in mindering gebracht.

Netto omzet brenglocaties
De netto omzet betreft de in het boekjaar verrichte prestaties, bestaande uit de totale omzet vermindert met kortingen en omzetbelasting. Op de bruto omzet is de omzetbelasting in mindering gebracht.

Netto omzet stortplaatsen
De netto omzet is gebaseerd op de geschatte aangevoerde tonnages op de stortplaats Bovenveld tegen de geldende storttarieven. Op de bruto omzet is de afvalstoffenbelasting en de omzetbelasting in mindering gebracht.

Kosten
De kosten worden verantwoord volgens externe facturen met betrekking tot het boekjaar.
De afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode, voor het eerst in de maand van aanschaf. De maand van aanschaf wordt bepaald door de datum van ingebruikneming van de betreffende investering.

GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEBEGROTING

(bedragen x € 1.000)

	Begroot 2016		Begroot 2015	
Uitvoering publieke taken	50.775		51.301	
Uitvoering publieke taken BOR Exploitatie brenglocaties	20.131 2.679		20.036 2.511	
Exploitatie stortplaatsen	288		225	
Overige bedrijfsopbrengsten	1.070		1.615	
Totale bedrijfsopbrengsten		**74.943**		**75.688**
Uitbesteed werk en externe kosten	27.382		29.666	
Personeelskosten	22.873		22.283	
Afschrijvingen	6.954		6.879	
Materieel en huisvestingkosten	7.025		8.429	
Overige bedrijfskosten	5.784		4.056	
Totale bedrijfslasten		**70.018**		**71.313**
Bruto bedrijfsresultaat		**4.925**		**4.375**
Financiële lasten / baten	619		607	
Netto bedrijfsresultaat		**4.306**		**3.768**
Resultaat Deelnemingen		0		-400
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	200		0	
Netto resultaat		**4.106**		**3.368**

In Bijlage 1 hebben we een meerjarenperspectief opgenomen voor de begrotingen 2016-2018.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEBEGROTING

(alle bedragen x € 1.000)

Uitvoering publieke taken

De uitvoering van publieke taken betreft alle voorkomende taken betreffende de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen en het beheer van de openbare ruimte waaronder groenbeheer en reiniging. De verwijderingstaak betreft de inzameling met behulp van mens en materieel, de overslag en de uiteindelijke verwerking van afval en grondstoffen zoals recycling, verbranding en vergisting. Tevens valt het ter beschikking stellen van inzamelmiddelen onder deze taak. Naast de primaire taken worden overige diensten verleend. Voorbeelden hiervan zijn het beheer en de organisatie van de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen, de implementatie en het beheer van Diftar, voorlichting en educatie, beleid en advies, gladheidbestrijding, ontruimingen en ongediertebestrijding. Alle taken zijn vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten en worden uitgevoerd door NV ROVA Gemeenten.

	Begroot 2016	Begroot 2015
Verwijdering huishoudelijke afvalstoffen	45.864	45.677
Beheer openbare ruimte	20.131	20.036
Overige diensten	4.911	5.624
Totale uitvoering publieke taken	**70.906**	**71.337**

Voor de periode 2016-2018 houden wij rekening met de beperkte toetreding van enkele nieuwe gemeenten. In algemene zin worden de effecten van toetreding pas in de begroting verwerkt zodra toetreding een feit is. Per 1 januari 2016 treden definitief toe de gemeenten Dinkelland en Tubbergen. Voor de begroting 2016 hebben wij daarom rekening gehouden met toetreding van Dinkelland en Tubbergen en ook de gemeente Bunschoten: alhoewel de gemeente Bunschoten al op 1 januari 2015 is toegetreden lag de datum van het formele besluit na het vaststellen van de begroting 2015. In de begroting 2015 is derhalve nog geen rekening gehouden met de toetreding van de gemeente Bunschoten.

De post “Verwijdering huishoudelijke afvalstoffen” stijgt in totaliteit beperkt ten opzichte van 2015. Toch is sprake van belangrijke elkaar compenserende ontwikkelingen op deze post. Deze ontwikkelingen zijn:

- Een stijging van € 3 mln. door de toetreding van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen in 2016
- Een stijging van € 0,4 mln. door de toetreding van de gemeente Bunschoten in 2015
- Een stijging van € 0,3 mln. door het doorvoeren van de ROVA index per 1 januari 2016 van 0,97%.
- Een daling van € 2,2 mln. die veroorzaakt wordt door lagere tarieven voor restafval in de regio IJssel-Vecht met ingang van 1 juli 2016
- Een daling van € 1,3 mln. door de effecten van omgekeerd inzamelen:
    - Lager tonnage restafval van € 2,6 mln.
    - Hoger tonnage PMD (Plastic, Metaal en Drankverpakkingen) van € 0,9 mln.
    - Hoger tonnage GFT van € 0,4 mln.

De opbrengsten voor het uitvoeren van Beheer Openbare Ruimte stijgen per saldo met € 0,1 mln. Dit wordt met name veroorzaakt door het doorvoeren van indexatie op de tarieven. Deze stijging wordt ten dele gecompenseerd door het beëindigen van groentaken in de gemeente Raalte met ingang van 1 januari 2016.

De overige diensten betreffen de vergoedingen voor diftar, beheersvergoedingen en overige opbrengsten inzake publieke taken. De belangrijkste oorzaak voor de daling van € 0,7 mln. is het wegvallen van de opbrengst voor transport van PMD naar Duitsland. In de nieuwe overeenkomst voor kunststofverpakkingen maakt de transportvergoeding onderdeel uit van de totale vergoeding en is daarmee met ingang van 2016 opgenomen in de post “Verwijdering huishoudelijke afvalstoffen”.

Exploitaties brenglocaties

De post *"Exploitatie brenglocaties"* betreft de acceptatie van door inwoners, bedrijven en instellingen gebracht afval op de overslagstations in Amersfoort, Bovenveld, Meppel, Raalte, Steenwijk en Zwolle. Tevens zijn hierin de overslagactiviteiten ten behoeve van derden opgenomen. De exploitatie van brenglocaties is een activiteit met een zeer laag risicoprofiel die een resultaat- en dekkingsbijdrage levert aan de publieke infrastructuur. Voor wat betreft het aandeel van bedrijven en instellingen zal een vpb-verplichting gaan gelden. Voor het omzetniveau van deze post verwachten wij de komende jaren geen belangrijke veranderingen. Wel zullen de komende jaren op de milieubrengstations van ROVA investeringen gedaan worden in het verder uit elkaar trekken van afvalstoffen en grondstoffen. Het beleid van omgekeerd inzamelen zal daarin ook doorgetrokken worden. Herbruikbare grondstoffen zullen daarbij zoveel mogelijk 'gratis' afgeleverd kunnen worden. Uitgangspunt daarin is zoveel mogelijk dat deze veranderingen budgetneutraal doorgevoerd kunnen worden. Deze wijzigingen en ontwikkelingen in de markt resulteren in een kleine verwachte stijging van de opbrengsten uit exploitatie van brenglocaties.

	Begroot 2016	Begroot 2015
Exploitatie brenglocaties	**2.679**	**2.511**

Exploitatie stortplaatsen

Deze post betreft de exploitatie van de stortplaats Bovenveld.

Door voortschrijdende regelgeving met betrekking tot het terugdringen van het storten van afval en door ontwikkelingen op de verbrandingsmarkt (overschot verbrandingscapaciteit) staat de reguliere omzet op de stortplaats onder druk. In de afgelopen jaren hebben we deze situatie voorzien door altijd op het zogenaamde sluimer scenario te begroten. Voor de komende jaren verwachten wij geen uitbreiding van stortactiviteiten, waardoor het sluimerscenario ook de komende begrotingen gehandhaafd wordt. In dit sluimerscenario neutraliseren kosten en opbrengsten elkaar waardoor de bijdrage aan het resultaat nihil is.

	Begroot 2016	Begroot 2015
Exploitatie stortplaatsen	**288**	**225**

Als in de toekomst de stortplaats gesloten zou worden gaan er twee grote kostenposten ontstaan namelijk:

1. het afdekken van de stortplaats met grond en folie;
2. het inwerkingtreden van nazorg door de provincie (na het afdekken volgt wettelijk de overdracht aan de provincie voor zogenaamde eeuwigdurende nazorg (onderhoud).

Voor wat betreft de eerste post (het afdekken van de stortplaats) is in de jaarrekening van NV ROVA Holding al een voorziening gevormd voor de geraamde kosten.
Voor wat betreft de nazorg van de stortplaatsen door de provincie dient 5-jaarlijks een herziening van de zogenaamde nazorgplannen bij de provincie ingediend te worden. Deze herziening loopt op dit moment en zal begin 2016 afgerond worden.
Na sluiting van een stortplaats neemt de provincie de nazorg over en brengt in de periode vóór sluiting de daarvoor benodigde middelen bij de exploitant in rekening. Op dit moment is de voorziening door de provincie bepaald op €3,5 mln. met als ingangsdatum 2025. Deze gelden zijn eerder al door ROVA afgedragen aan de provincie en vormen in dat opzicht geen last meer.

Bij de huidige lopende herziening geldt dat een herziening van het nazorgplan tot een aanpassing van de hoogte van de voorziening bij de provincie en daarmee ook tot een aanpassing van de voorziening bij ROVA kan leiden.

Kritische factoren bij de berekening van de nazorgverplichting zijn actuele proeven met zogenaamd duurzaam storten (geen bovenafdichting meer aanbrengen), de levensduur van onder- en bovenafdichting en de verwachte rentestanden.
Het ligt niet voor de hand dat een herziening van het nazorgplan tot het vormen van aanvullende voorzieningen zal leiden. Zekerheid daaromtrent kan echter pas gegeven worden als het nieuwe nazorgplan is vastgesteld.
Tevens hebben wij in onderzoek of naast duurzaam storten ook een andere vorm van afdekken (nl. afdekken met energieopwekking middels zonnepanelen) binnen de huidige voorziening tot de mogelijkheden behoort. Omdat wij nog geen uitspraak kunnen doen over de te verwachten effecten van deze herziening, hebben we in de voorliggende meerjarenbegroting geen rekening gehouden met een eventuele wijziging van de voorzieningen.

Overige bedrijfsopbrengsten
De "O*verige bedrijfsopbrengsten"* bestaan in hoofdzaak uit overige taken in opdracht van derden. Hierbij is inbegrepen de overige dienstverlening aan Remondis Nederland BV, zoals huur van ROVA-locaties en gebruik van ondergrondse verzamelsystemen die eigendom van ROVA zijn.

	Begroot 2016	Begroot 2015
Overige bedrijfsopbrengsten	**1.070**	**1.615**

De daling van de overige opbrengsten met € 0,5 mln. wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling van de opbrengsten werkplaats ten behoeve van derden met € 0,4 mln.

Uitbesteed werk en externe kosten
Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	Begroot 2016	Begroot 2015
Verwerking restafval	8.487	11.893
Verwerking groente-, fruit- en tuinafval (gft)	4.126	3.399
Verwerking klein gevaarlijk afval (kga)	470	363
Verwerking overige afvalstoffen	3.719	3.295
Overig uitbesteed werk	10.580	10.716
Totale uitbesteed werk en externe kosten	**27.382**	**29.666**

De daling van de post "Verwerking restafval" van € 3,4 mln. wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen:
- Een daling van € 2,2 mln. als gevolg van de daling van het tarief voor verwerking van huishoudelijk restafval in de regio IJssel-Vecht met ingang van 1 juli 2016
- Een daling van € 2,6 mln. door een daling van het tonnage restafval als gevolg van de effecten van omgekeerd inzamelen
- Een toename van € 1 mln. door de toetreding van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen

De toename van de kosten "Verwerking groente-, fruit- en tuinafval (gft)" van € 0,7 mln. wordt vooral veroorzaakt door een stijging van tonnages als gevolg van de effecten van omgekeerd inzamelen (€ 0,4mln) en de toetreding van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen (€ 0,3mln).

De toename van de kosten "Verwerking overige afvalstoffen" van € 0,4 mln. wordt veroorzaakt door hogere kosten voor sorteren, veemarkten en transport van PMD door een toename van het tonnage PMD (plastic, metaal en drankverpakkingen).

De kosten van *"Overig uitbesteed werk"* bestaan voornamelijk uit de uitbestede inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, kringloopbedrijvigheid, het inschakelen van verenigingen en stichtingen voor de papierinzameling en uitbestede diensten voor BOR-activiteiten. In de daling van € 0,1 mln. zijn de volgende effecten verwerkt:

- Een stijging van € 1 mln. als gevolg van de toetreding van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen
- Een daling van € 0,6 mln. door het in eigen beheer uitvoeren van inzamelactiviteiten in de regio Achterhoek
- Een daling van € 0,5 mln. door efficiency in het uitvoeren van de activiteiten voor inzameling huishoudelijke afvalstoffen en het beheer van de openbare ruimte

Personeelskosten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	Begroot 2016	Begroot 2015
Lonen en salarissen	13.615	12.976
Sociale lasten	3.232	3.450
Overige personeelskosten	6.026	5.857
Totaal personeelskosten	**22.873**	**22.283**

De personeelskosten stijgen met € 0,6 mln. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- Een stijging van de lonen en salarissen als gevolg van CAO verhogingen (€ 0,4 mln.)
- Een stijging van de lonen en salarissen door het in eigen beheer uitvoeren van inzamelwerkzaamheden (€0,3mln.)
- Een stijging van de overige personeelskosten met € 0,2 mln. als gevolg van:
    - Inhuur ten behoeve van dienstverlening voor Dinkelland en Tubbergen (€ 0,1 mln.)
    - Indexatie van externe kosten (€ 0,1 mln.)
- Een daling van de sociale lasten door lagere premies dan begroot in 2015 (€ 0,2mln.)

Afschrijvingen

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	Begroot 2016	Begroot 2015
Tractie	2.791	2.741
Inzamelmiddelen	2.292	2.270
Gebouwen en terreinen, machines en installaties	1.051	1.059
Overige activa	820	809
Totaal afschrijvingen	**6.954**	**6.879**

In de begroting 2016 is rekening gehouden met een totale investeringssom van € 10 mln. Dit betreft vooral de investeringen in infrastructuur voor afvalinzameling (€ 4,7 mln.) en tractie (€ 4,3 mln.). De bijbehorende afschrijvingen zijn in de begroting verwerkt. De investeringen kunnen uit de huidige kasstroom en liquide middelen gefinancierd worden.

De afschrijvingen zijn gebaseerd op de investeringen in materiële vaste activa per 30 september 2015 en de verwachte investeringen in de rest van 2015 en 2016. De afschrijvingen stijgen in totaal met € 0,1 mln.

Ondanks de forse investeringssom van € 10 mln. laten de afschrijvingen een geringe stijging zien. Dit wordt veroorzaakt doordat de werkelijke afschrijvingen in 2015 ruim binnen de begroting blijven.

Overige bedrijfskosten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	Begroot 2016	Begroot 2015
Materieel beheer en huisvesting	8.856	8.429
Algemeen beheer	3.925	3.996
Overige kosten	28	60
Totaal overige bedrijfskosten	**12.809**	**12.485**

De post “Materieel beheer en huisvesting” laat een toename zien van € 0,4 mln. Deze stijging wordt veroorzaakt door hogere kosten voor onderhoud containers en voertuigen. Bij veel gemeenten is inmiddels gestart met de invoering van omgekeerd inzamelen fase 2 waarbij restafval middels ondergrondse verzamelsystemen aangeboden wordt. Door de stijging van het aantal ondergrondse verzamelsystemen stijgen de hieraan verbonden onderhoudskosten.

De kosten van *algemeen beheer* bestaan uit de kosten van automatisering, advies en ontwikkeling, verzekeringen en marketing en PR.

Financiële lasten/baten

De financiële lasten bestaan voornamelijk uit de rentekosten op langlopende geldleningen. De financiële baten bestaan uit rentebaten op tegoeden in rekening courant en ontvangen rente op obligatieleningen. Per saldo zijn de lasten hoger dan de baten.

	Begroot 2016	Begroot 2015
Financiële lasten/baten	**-619**	**-607**

Evenals over het lopende jaar 2015 zullen liquide middelen niet langdurig uitgezet worden maar zal gekozen worden voor kortdurende deposito´s bij Nederlandse banken. Voor 2016 verwachten wij daarom een consistente lijn in de financiële baten en lasten.

Resultaat Deelnemingen

Het resultaat deelnemingen bestaat uit het resultaat van Natuurgas Overijssel BV (de vergister).

	Begroot 2016	Begroot 2015
Resultaat Deelnemingen	**0**	**-400**

In de afgelopen jaren is veel tijd en energie gaan zitten in het beheersbaar krijgen van de exploitatie in Natuurgas Overijssel. Door tal van opstartproblemen en knelpunten in de nabewerking van het digestaat hebben we de eerste jaren na opstart te maken gehad met een negatieve exploitatie.
Uitgangspunt voor de vorig jaar vastgestelde meerjarenbegroting was dat de we in staat zouden zijn om de vergister te vervreemden dan wel anderszins de exploitatie van Natuurgas Overijssel uit de verliescijfers konden halen. Nadat vervreemding van de installatie niet mogelijk is gebleken hebben we met medeaandeelhouder HVC nieuwe beheerafspraken gemaakt. De actuele cijfers laten zien dat daarmee in 2015 al een belangrijke vooruitgang is geboekt. Nadat in de eerste maanden van dit jaar nog een negatieve exploitatie zichtbaar was, is dit tot en met het derde kwartaal omgeslagen naar een licht positief resultaat. Deze effecten hebben we doorgetrokken in de voorliggende meerjarenbegroting. Die gaat uit van verbetering van het rendement uit gasopwaardering en poorttarieven en een verlaging van kosten door verdere procesverbeteringen.
Voor de meerjarenbegroting 2016-2018 gaan we uit van een neutrale exploitatie, hetgeen wil zeggen dat kosten en opbrengsten van Natuurgas Overijssel elkaar in evenwicht houden.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 worden Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen zoals ROVA in beginsel belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Voorheen waren overheidsbedrijven slechts belastingplichtig in een uitzonderingssituatie. Er gelden vrijstellingen voor overheidstaken en voor samenwerkingsverbanden. Het grootste deel van de activiteiten van ROVA zal binnen de vrijstellingen vallen. Over deze activiteiten is dan geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Een klein deel van de omzet (< € 5 mln.) zal op grond van de huidige informatie niet onder de vrijstellingen vallen. Over het behaalde resultaat op deze activiteiten zal vennootschapsbelasting afgedragen moeten worden. Op dit moment lopen de gesprekken met de Belastingdienst over de exacte invulling van belaste activiteiten en de berekening van het resultaat over deze activiteiten. Wij schatten in dat het uiteindelijk te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting beperkt zal zijn maar zijn afhankelijk van definitieve afspraken hierover. In de begroting 2016 is daarom voorzichtigheidshalve rekening gehouden met een bedrag van € 0,2 mln. aan vennootschapsbelasting.

	Begroot 2016	Begroot 2015
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	**200**	**0**

Bijlage 1. Meerjarenprognose 2016-2018

In onderstaande meerjarenprognose is uitgegaan van indexering van kosten en opbrengsten en zijn de effecten van een gewijzigd restafvalcontract per 1 juli 2016 verwerkt in zowel kosten als opbrengsten.

Meerjarenprognose NV ROVA Holding 2016-2018 (bedragen x EUR 1.000)	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Uitvoering publieke taken	50.775	48.473	49.087
Uitvoering publieke taken BOR	20.131	20.422	20.779
Exploitatie stortplaatsen	288	288	288
Exploitatie brenglocaties	2.679	2.726	2.774
Overige bedrijfsopbrengsten	1.070	1.089	1.108
Totale bedrijfsopbrengsten	**74.943**	**72.998**	**74.036**
Uitbesteed werk en externe kosten	27.382	24.850	25.188
Personeelskosten	22.873	23.041	23.272
Afschrijvingen	6.954	6.590	6.379
Materieelkosten	7.025	7.201	7.381
Overige bedrijfskosten	5.784	5.928	6.076
Totale bedrijfslasten	**70.018**	**67.611**	**68.296**
Bruto bedrijfsresultaat	**4.925**	**5.386**	**5.740**
Financiële lasten/baten	619	613	479
Buitengewone lasten/baten			
Netto bedrijfsresultaat	**4.306**	**4.773**	**5.261**
Resultaat deelnemingen	0	0	0
Belasting resultaat gewone bedrijfsuitoefening	200	200	200
Netto resultaat	**4.106**	**4.573**	**5.061**

Bijlage 2. Risicoparagraaf

Om inzage te geven in de effecten die invloed kunnen hebben op het vermogen en/of resultaat van NV ROVA Holding zijn in deze paragraaf een aantal mogelijke ontwikkelingen en risico's weergegeven.

Onder risico's worden verstaan: *alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.*

Wanneer deze definitie gehanteerd wordt kunnen op hoofdlijnen drie soorten risico's onderscheiden worden:

- **Financiële risico's**: dit zijn de risico's waarbij sprake is van een overschrijding van een uitgavenbudget of onderschrijding van een inkomstenbudget zonder dat daar dekking tegenover staat. Het risico is gelegen in het feit of men al dan niet in staat is maatregelen te treffen om binnen het budget te blijven.
- **Ondernemersrisico's:** dit zijn de risico's die worden gelopen in het economisch verkeer. Denk hierbij aan de logistieke uitvoering, de uitvoering van contracten et cetera.
- **Juridische risico's**: Bij de juridische risico's gaat het vooral om geschillen waar financiële claims aan verbonden zijn. Hiertoe worden dus ook gerekend de juridische geschillen waarbij ROVA een financiële claim heeft op een derde.

Hieronder zijn per soort de belangrijkste risico's en de getroffen maatregelen weergegeven:

Risico	Maatregel / opmerking
Financiële risico's	
Onvoorziene afwijkingen in opbrengsten en/of kosten	Strakke monitoring van budgetten aan de hand van maandreviews en het treffen van corrigerende maatregelen. Pas in het laatste stadium aanpassen van tarieven.
Overgedragen BOR-activiteiten leveren niet de vooraf berekende besparingen op	Geen stand-alone aanbieding maar budget gemeente als uitgangspunt hanteren. Uitvoeren (boeken)-onderzoek en 0-meting onderhoudsstand alvorens tarieven te bepalen. Toetsen aan kengetallen voor budgetten.
Risico's duurzaamheidsprojecten beïnvloeden het resultaat	ROVA Duurzaam BV is apart vormgegeven zonder het verstrekken van een 403-verklaring. Strategische kaders zijn verder aangescherpt waarmee verdere exploitatierisico's in diirzame energieprojecten worden vermeden.
Rentedaling liquide middelen	In overeenstemming met uitgangspunten FIDO hanteren van uitzettingshorizon (kort – middellang – lang).
Afdekken en opleveren stortplaats	Kosten voor afdekken en opleveren worden periodiek technisch onderbouwd en opnieuw gecalculeerd. Totale voorziening is al gevormd. Door technologische ontwikkelingen bestaat een dalende tendens in afwikkelingskosten.
Risico gedeeltelijke aansprakelijkheid lening Natuurgas Overijssel BV	Binnen Natuurgas Overijssel BV (50% ROVA en 50% HVC) wordt gft-afval verwerkt tot compost en groen gas. Om volledige externe financiering tegen minimale rentekosten mogelijk te maken hebben zowel HVC als ROVA zich ieder voor 50% garant gesteld voor de aan Natuurgas Overijssel BV verstrekte lening (ong. € 5 mln). Voor het ROVA-aandeel hiervan is in de jaarrekening van ROVA een voorziening gevormd.
Ondernemersrisico's	
Personele risico's (arbeidsomstandigheden, aansprakelijkheid)	Voor arbeidsomstandigheden worden periodieke plannen opgesteld en getoetst. Goed en veilig materieel wordt ter beschikking gesteld. Voor aansprakelijkheid richting derden is een verzekering afgesloten. Voor voorzienbare risico's (doorbetaling bij arbeidsongeschikt, WW enz.) is een voorziening getroffen.
Het risico van het ontstaan van een	De diftar tarieven voor het volgende jaar worden gecalculeerd aan de

dekkingstekort op de diftartarieven door wijzigingen in afvalbeleid (diftartarieven worden gebaseerd op het gerealiseerde soortelijk gewicht in voorgaande jaren, bij substantiële wijzigingen wordt een nieuwe inschatting gemaakt).	hand van het feitelijk gerealiseerde soortelijk gewicht in het voorgaande jaar. Tijdelijke effecten worden verevend. Grote effecten kunnen worden opgevangen door verhoging. Hiermee worden ontwikkelingen gedempt en ontstaan er geen positieve of negatieve resultaten voor ROVA en haar gemeenten. Door de introductie van omgekeerd inzamelen verschuift een deel van de variabele tariefheffing naar de vaste tariefheffing bij gemeenten en neemt het risico op afwijkend soortelijk gewicht af.
Exploitatie stortplaats: het risico van onvoorziene omstandigheden ten aanzien van milieubescherming, bv. onderafdichting.	Continue monitoring van de getroffen maatregelen aan de hand van controles. Onvoorziene omstandigheden van buiten (bv. brand), leidend tot aantasting van milieubeschermende maatregelen zijn verzekerd tot €1 mln.
Implementatie ontwikkelvisie vraagt andere kwaliteiten en competenties van het management	Organisatieontwikkeling middels het project “ROVA 2020”. Investeren in kennis en kennisontwikkeling. Voor sleutelfunctionarissen opzetten MD-traject.
Sorteren en vermarkten van kunststof verpakkingen	Vanaf 1 januari 2015 voeren gemeente de regie over de keten van kunststof verpakkingen namens het verpakkend bedrijfsleven. Hierdoor zijn de risico’s voor gemeenten toegenomen aangezien zij verantwoordelijk zijn voor een groter deel van de keten. Om deze risico’s zo goed mogelijk in te dammen en tot een minimaal kostendekkend beheer te komen, hebben we er voor gekozen de werkzaamheden uit te besteden aan een ervaren marktpartij. De voorwaarden die door Nedvang en Stichting Afvalfonds aan gemeenten worden gesteld zijn daarbij een-op-een door vertaald naar het contract met de sorteerder. Beheersing risico’s door strakke regievoering op contract met Sita, adequate monitoring van hoeveelheden en snelle rapportages aan Nedvang via Wastetool.
Juridische risico’s	
Risico van aansprakelijkheid door derden/burgers, ook bij de uitvoering van nieuwe activiteiten	-Het plaatsen van moderne en veilige afvalverwijderingssystemen in de openbare ruimte. -Veel aandacht voor onderhoud en werking van veiligheidssystemen, bv. bij ondergrondse systemen. -Het in stand houden van het huidige VCA**-certificaat. -Een adequaat melding en analyse systeem voor (bijna)ongevallen -M.b.t. externe aansprakelijkheid is onderzocht of afgesloten verzekeringen toereikend zijn en zijn waar nodig aanvullende polissen afgesloten c.q. heeft uitbreiding van risicodekking plaatsgevonden.
Juridische procedures	Er zijn op dit moment geen lopende procedures of geschillen die tot een procedure kunnen leiden.